

daktarą, su kuriom pagal
daktarą A. L. Graičūną, de-
iša, pasieka ir savo na-
ards, o jeigu pertoli gr-
iligos. Daktaras A. L. Gni-
mo—vyvū, moterų ir su-
impančias ligas. Tuo
rivalo greičiausiai kraip-
rydytas. Atsiskaiti po su-
202 So. Halsted, Chicago, I.
(10—18)

KOVŲA.

Savaitinis darbininku laikraštis.

Nr. 11.

PHILADELPHIA. PA.

28 Liepos (July) 1905 m.

Metas I.

Kova kliasų.

9-ame num. „Kovos“ nš bandžiau išrodyti, kad žmonijos politika ir jų doriskos mintys susitveria iš to, kaip žmonės gauna sau pragyvenimui maistą — žiurint į tą, kaip įgydavo maistą jų tėvai ir seneliai. 10-ame num. „Kovos“ aiškinau, kaip šių dienų darbininkai įgija sau pragyvenimą, sutverdami kapitalistam „perviršinį pelną“.

Kaip tas rokia išmanyt sudėjus abi misli į kruvą? Čia mes turime iš vienos pusės kapitalistų kliasą, gyvenančią pertekliuose, iš kitos — darbininkų kliasą, kuri tuos perteklius sutveria. Žinoma, kapitalistai ne per prievartą apiplėšia darbininką. Labai galimas daiktas, kad koznas kapitalistas, ar bent jų tėvai ir seneliai, buvo tie patys darbininkai. Perta ir ne įstabu, kad šitie kapitalistai arba jų bernai—pastumdėliai įkalba sau ir įkalbinėja nesuprantantiem darbininkam, jog jų lobiai yra paprasta užgana už jų tėvų arba jų pačių stropumą ir darbštumą, ir kad tie yra piktos valios žmonės, kurie su tuom nesutinka.

Iš kitos pusės yra visai paprastas dalykas, kad susipratusieje darbininkai teisingai jaučia, jog jiems kas nors išplėšia jų uždarbį. Jie suprato, jog naujai išrastos mašinos padaro jų darbą daug našesniu, negu buvo prie jų tėvų, ir jie mato teipgi, kad jie gauna daug mažesnę užmokestį, negu gaudavo darbininkai pirmiau.

Tokiu budu užgimsta kova kliasų. Ne socialistai ją pagimdė; socialistai tik ją išaškina ir nurodo tuos ruožtus, kuriais ji privalo išsiplėtoti. Ikišiolei darbininkų ginklas buvo unijos, ir jos kovojo su darbo davėjais per streikus ir boikotus. Dienose smulkių kapitalistų, unijos iš tikrų jų šį-tą išlošdavo. Darbo davėjai, lenktyniuodamos su kitais savo sėbrais, tankiai nenorėdavo pralošti per streikus laiką, ir nors nenoroms pakeldavo mokes-tis; jiem tas visgi buvo parankian, negu uždaryt dirbtuvę ir laukti iki jo tavorų

pirkėjus pavilios kas kitas.

Bet bendrovės (trustai) tą viską permainė. Išdarbystėje lenktyinės sumažėjo. Bendrovė dabar yra vienatinis darbo davėjas. Laikuose „gerovės“ ji įstengia apmokėti darbininkam mokes-tis, iš kurių šie gali užlaikyti bent savo gyvastį. Kada nustumka pramonė, tai bendrovė gali nutraukti mokes-tis ant tiek, kiek jai patinka, ir unijos nė biškelio negali prieš tą atsispirti.

Kiekvienas pagerinimas mašinerijų padaro tą, kad darbininkas daug daugiau išdirba produktų, negu pirmiau, ir per tą patį laiką. Per tą darbo davėjas gali daug darbo atlikti ir be darbininko dalyvumo. Szie netekusieje darbo žmonės, padaro teip vad. „bedarbių armiją“. Ir jeigu, padėkim galvijų piovinyciose darbininkai susitreikuoja, tai jų vietą greitai užpildo iš tosios „bedarbių armijos“.

Suprantama, tokiuose atsitikimuose unijos tuojau skubinasi pasirodyti su savo spēkomis, bet čia kapitalistai parodo dar didesnę galybę. Amerikos valdžios, teip jau kaip ir valdžios kitų šalių „civilizuoto“ svieto, yra pilnoje kapitalistų valioje, kada pareina ginčai su darbininkais.

Tokiu budu darbininkai priėjo prie šių liogiškų išvadų, kad kova kliasų parankiausiai yra vesti prie votų dėžutės (ballot box). Čia turi but iškovotas klausimas, kas turi valdyti žmones — ar tie, kurie gyvena iš prisavinimų žmonijos turtų, ar tie, kurie gyvena iš darbo.

Fažvelgkim ant abipusinių ginčų. Kapitalistų laikraščiai ir politikieriai „kritikai“ jums teiks is pranešt, jog čia tai, girdi, einasi kova tarpe darbininkų rankpelnų ir tarpe „dirbančių“ smagenimis. Bet tokie tvirtinimai yra perdėm falšyvi, ir tiesiog prieštarauja Markso i-dėjomis, kuriąs mes studijuojame.

Mes matome, kad kovą kliasų pajudino vienat tik ekonomiškos sąlygos, kuriose žmonija įgija sau duoną. Dabar, išėmus elgėtavimą, mūsų draugijoje pasilieka du keliai, kuriąs žmonės pasirupina sau

duoną ir kitas gyvenimo reikmenis. Vienas kelias yra dirbti rankomis ir protu. Kitas kelias yra — prisavininti visus darbo įnagius ir paglemžti kitų darbo vaisius. Ir nors žmonija gali sykiu eiti abiem keliais, vienok ji nejučioms paskilo ir eina pavaviai abiem keliais. Tas dalykas tapo visiškai paprastu Atstuma tarpe tų kurie gyvena iš darbo ir tarpe tų, kurie — iš prisavinimo, vis eina platyn ir platin.

Seniau darbo davėjas buvo pats darbininku ir triusėsi savo pastogėj su kitais darbininkais, kuriems mokėjo algas.

Vėliau, jis tapo užvaizda, kurs nieko savo rankomis nedirba, bet diena iš dienos rodinėja darbą kitiems, kad tik daugiau išieitų išdirbtinių.

Dar vėliau, jis pasamdė ant užvaizdo kitą žmogų, o pats pasitraukė rinkon-pirkti žalią medegą ir pardavinėti išdirbinius.

Ant galo jis perdavė savo darbavietę bendrovėms ir gavo už tą gniužtą pinigų arba pastojo dalybininku visos bendrovės, iš kurios išsiderejo sau neišsekamą šaltinį įeigų — tapė akcionierium. Dabar jam nebereikia gyventi arti fabriko ir prižiurėti jį; jis gali gyventi ten, kur jam mėgstama ir išleisti savo įplaukas, kaip jam patinka. Visus pirkimus ir pardavimus, visas rokundas ir sumanymus, visą darbą smagenių ir rankų — padaro samdytas žmogus. Taigi visos įplaukos, kurias jis iš fabriko gauna ir išleidžia — nė trupučio nepadirdbėjęs, pareina iš to, kad tie, kurie dirba, gauna mažiau, negu jie uždirba.

Dabar, kada mes suradom dirvos ribas, ant kurių ginčijasi darbininkai ir kapitalistai, mes matome, kad ant vienos pusės yra kapitalistai — kurie gyvena prisavindami kitų triusą; ant kitos pusės yra darbininkai, kurie dirba, viską padaro, ir teigauna vos tik menką sudziuvusią plutą; negana to, dar juos dykaduoniai visai prigauna, paperka, ir kaip neišmanėlius visumet priverčia balsuoti už pipi-guočius, ir tuomi eiti prieš savo pačių,

darbininkų kliašą.

Skirtumas tarpe darbo fiziško ir protiško yra panašus skirtumui kuno ir „dušios“. Kas neturi proto, tas negali dirbti rankomis. Jeigu ravalakys neįdėtų savo darbu išminties, jis negalėtų atlikti savo darbo. Teipgi ir protas nieko negali padaryti be rankų. Korporacijų ir bendrovių agentai, nors jie ir kažkaip būtų smarkūs, kažkaip užkimštų ausis ant balso savo saužinės, – visgi jie negali pelnyti sau didelių algų budami be rankų, negalėdami vartyti sau pavestų popierių, spytryties ir uostinėti tarpe jų skylių, kuriomis turi but iščiulpiamas prakaitas nuo darbininkų – bendrovės aukų.

Tušti plepalai teipgi yra ir apie tą, buk galima pabrėžti ruožas tarpe darbo naudingo ir nenaudingo, ir naudingą darbą priskaityti prie kapitalo pusės. Naudingų darbu yra tas, kas užganėdina ke no reikalą. Atšalink kapitalistą, o su juom dings ir jo geiduliai. Bet dabartinėje tvarkoje, kur kiekvienas darbininkas turi jieskoti pirkiko savo darbo spēkai – jeigu jis nori gyvuoti šiame pasaulyje, būtų labai kvailiai priskaityti darbininką prie kapitalisto pusės ir pavadinti jo darbą naudingą, kuomet jis pelno savo sąvaitinę algą adydamas deimantais ponų šunjes kaklinį, arba sukrauja stirtas skaitlinių bankuose.

Ne visi darbininkai teipgi yra samdomi ant sąvaitinių algų. Geležinkelių korporacijos, gaudamos nuo savo valdžių milijonus akrų našios žemės, jos nesamdo darbininkų apgyventi šią žemę ir auginti ant jos javus. Mat jos išrado, kad daug geriau yra žemę parduoti fermeriams ir išnaudoti paskui jų darbą visokiais procentais ir geležinkelių pravažinėjimo kaštais, negu samdyti darbininkus dėlei apdirbimo tų farmų. Iš to pareina, kad vakarinių valstybų fermeriai dirba daug ilgesnį laiką per dienas ir daug mažiau gauna sau pelno, negu suaugę darbininkai miestuose. Ir jie beveik pasirengę yra iškelti revoliuciją.

Smulkūs kromininkai teipgi yra panašūs į irstytojus valčių. Budami atkakliais apjakėliais, jie mislina bešą kapitalistais; vienok kuris iš jų pamato spin dulį tikros ekonomiškos šviesos, jis susipranta, kad visas jo „pelnas“ yra ne kas kitas, kaip tik alga, ir alga labai žema, už darbą saugojimo savo kromelio ir pardavinėjimą tavorų. Taigi galų gale ir jie pradeda trokšti sociališkos revoliucijos, kuri a neš jiems didesnę naudą ir trumpesnį darbo laiką.

Taigi mės matome, kad kova kliašų kasdien auga milžiniškai didyn; nes ir tie, kurie gyvena iš prisavinimo svetimo triūso – mažiau negu dešimta dalis žmo-

nijos, – nieko neišlošia prilaikydami dabartinę draugijos tvarką; kas lytisi gi tų, kurie gyvena tikrai iš darbo – daugiau negu devyniasdešimta dalis žmonijos, – jie, anot komunistų manifesto, nieko neturi pralošt, kaip tik savo pančius, o išlaimės visą svieta. nugriaudami kapitalistų kliašą ir įsteigdami kooperatyvišką respubliką. Ką mės suprantame tuom žodžiu, pakalbėsime ateinančioj sąvaitėj.

Pagal C. H. Kerr Vargomatis.

Lietuvos valstiečiai, ukininkai ir darbininkai!

Mės, Liet. Socijaldemokratų Partija' vadovai Lietuvos darbininkų, jau seniai esam patyrę, ko verta caro valdžia, ir seniai esam pasakę, kad geresniam gyvenimui, reikalinga išgriaut dabartinę tvarką ir pavesti valdžią patiems žmonėms.

Mės šiandien sakome, kad jau metas stoti prie darbo. Caro valdžia susilpnėjo; jos galybę sulaužė japonai, jai pakirto kojas ir surišo rankas maištai ir sukilimai darbininkų ir valsčionių viduryje viešpatystės. Caro sostas pasviro ir tik laukia da vieno drutesnio smugio, kad pavirst visiškai. Iš tų sumišimų, kurie pakilo dabar skersai ir išilgai visos rusų valstybės, jau matyt aiškiai, kad puslėtas bet galingas darbo žmonių kumstis jau pakeltas ant vyriausybės galvos ir trinkęs šupuliais nuvarys seną surėdymą.

Todėl metas, kad ir mės, Lietuvos darbininkai ir valsčionys, drauge su visais kitų tautų nuskrūstaisiais stotumėm kovon su vyriausybe ir jau dabar žinotumėm, kokia nauja tvarka vietoj išgriautos naudinga būtų mums Lietuvoje įvesti.

Mės liet. socijaldemokratai, patariam jums šitokią rėdą sutaisyti.

Valsčius.

Dabartinis valsčius turi buti panaikintas ir jo vietoj įvestas toks, prie kurio, kaip lygus, prisidėtų visi valsčiaus gyventojai, darbininkai, ukininkai, dvarponiai, slėktos ir mažųjų miesčiukų miestelėnai. Tokiam valsčiui turi but leista rupintis visais valsčiaus reikalais teip, kaip jam patinka. Vedimui savo reikalų, valsčius renka iš savo tarpo ir pasisamdo tokius žmones, kurie jam būtų geri. Visi valsčiaus rinktieji ar samdomieji žmonės už savo darbą atsako tik prieš valčių ir reikale po sudu gali but atiduoti. Visi mokesčiai valsčiaus reikalams turi but uždedami pačių valstiečių ir pagal žmogaus turto (beturčiai nieko nemoka, turtingiausi moka kuo-daugiausiai). Visur valsčiuose turi but vartojama vietinių žmonių kalba. Visi svarbieji tarimai valsčiaus reikalų turi but daromi

visutinu, lygiu, slaptu ir tiesiu balsavimu visų suaugusių gyventojų (20 metų vyrų ir moterų).

Mokyklos.

Pradines mokyklas, sutaisytas teip, kaip žmonėms bus reikalinga, privalo lankyti priverstinai visi vaikai lig 14-kos metų. Moksas ten turi but davinėjamas prigimtoji vaikų kalboji; mokytojai renkami paties valsčiaus; mokyklos užlaikomos iš pinigų viso mūsų Lietuvos krašto. Be pradėdamųjų, turi but įtaisyte tiek gimnazijų, kitokių vidurinių mokyklų ir augščiausiųjų, kiek Lietuvos gyventojams bus reikalinga. Moksas turi buti visur dykai davinėjamas, vedamas ir prižiurimas mūsų krašto žmonių (tam reikalui išrinksimė visur iš tarpo savę tikisius tam darbu atstovus); kitoms tautoms mūsų krašte, kaip žydams, lenkams ir kitiems, turi but teipat duodami pinigai mokyklas įtaisyti pagal jų skaitliaus.

Policija.

Dabartine policija, žandarai, žiemskiai, kaipo vagių ir plėšikų lizdas, turi but iš Lietuvos išvaryti. Naujoji policija turi but pačių žmonių renkama ir prižiurima ir tik prieš juos už savo darbus atsako.

Mokesčiai.

Rindos (vikupai) už žemę, kaipo caro valdžios vagystė iš mūsų, turi but panaikintos. Turi but panaikinti visi muitai ir akcizės, labiausia-gulinčios ant neturtingųjų. Vietoj to visur mokesčiai turi but apdedami nuo turto (juo kas turtingesnis, tuom daugiau moka).

Teismas (sudai).

Valčiaus teismas, kaipo niekam netikęs, turi but panaikintas. Jo vieton turi but įvesti vienodi dėl visų

- sątaikos teismai (miravieji) ir
- prisiekusiųjų teismai.

Teistojai (sudžios) turi but pačių žmonių renkami. Teismas turi but dėl visų neapmokamas.

Karumene.

Dabartinė karumėnė (vaiskas) turi but panaikinta ir jos vietoje turi but įvesta milicija – tai tokia tvarka, kad visi suaugę mūsų krašto vyrai, trumpu laiku išimckinę ginklus vartoti, vėl grįžtų su ginklais namon; o priešams ant Lietuvos užpuolus, visi iš dumo turėtų stoti tėvynės gintų.

Valdžios miškai ir žemes.

Valdžios miškai ir žemes Lietuvoje, kitados pavogti vyriausybės iš mūsų žmonių, turi but jiems sugrąžinti ir apversli viso krašto reikalams: užlaikymui mokyklų, ligonbučių ir t.t.

Samdininkai.

Pasenę, susirgę, ar darbo netekę dar-

banku turi but
vis krašto piang
Jems apsiginti
dmi, turi but pa
įstatymai ir pač
inspektoriai priži
ni but pildomi.
statikomi iš viso.

Tik tokios per
dingos. Nesulau
gus nukrintant.
kų pelyti, turi
svo prešais. Sav
gyvenų tik tuol
tavo paliks laisv
vintina, lygiu, ti
svo atstovus Vil
jimo valdžią
ir Lietuvos valdž
mų prigulės ir
Kad atdykinti v
mans statyti, rei
caro vyriausybe.

kim valdžiai jok
kim algos valdžios
čiamininkams. N
karumėnej ir nele
atidėkim daugis
kad valdžia iš jos
kim klausyti polic
lųj varykim caro
tavo.

Paliepkime sav
imtininkams nusi
kim udaryti prad
kytojams rusams,
teims, paliepkime
valsčiaus teisma
Atlikim visus sav
nisant pas mus vy
mų valdžios tar
išvokime. Tik ei
no, Jau latviai, k
paže rusai pradė
dą. Prisdėkime
tikai visų paims
Metas pradėti.

svain caro
Lvi gyvuoją
Lvi gyvuoją
Lvi gyvuoją
Car. Kom. Liet

Politiški
Kada Romijos I
valdžia apie suau
paimimo šalėi ko
kitokių vaistų už
gostam sostui.
ro į Suomijos šia
larnaję Vriezda
vandenimis ir Vo
Kaip cam teip ir

Politiški
Kada Romijos I
valdžia apie suau
paimimo šalėi ko
kitokių vaistų už
gostam sostui.
ro į Suomijos šia
larnaję Vriezda
vandenimis ir Vo
Kaip cam teip ir

Politiški
Kada Romijos I
valdžia apie suau
paimimo šalėi ko
kitokių vaistų už
gostam sostui.
ro į Suomijos šia
larnaję Vriezda
vandenimis ir Vo
Kaip cam teip ir

Pol. Peri

bininkai turi but apsaugoti nuo vargo iš viso krašto pinigų.

Jiems apsiginti nuo turtingųjų skriaudimo, turi but pačių žmonių išduoti tikę įstatymai ir pačių darbininkų renkami inspektorai prižiūrėti, kad įstatymai tikrai būtų pildomi. Inspektorai turi but užlaikomi iš viso krašto pinigų.

Tik tokios permainos bus jums naudingos. Nesulauksit vienok jų iš dangaus nukrintant. Kas šiandien nori bent ką pelnyti, turi už savo tiesas remtis su savo priešais. Savanoriai galėsime mūsų gyvenimą tik tuokart sutaisyti, kada Lietuva paliks laisva. Tuomet išrinksime visutinę, lygiu, tiesiu ir slaptu balsavimu savo atstovus Vilniaus seimam ir duosime jiems valią valdyti mūsų kraštą; tuokart ir Lietuvos valdžia ir jos surėdymas nuo mūsų prugulės ir rupinsis mūsų gerove. Kad aidiykinti vienok vietą seimo rumams statyti, reikia išvaryti iš Lietuvos caro vyriausybę. Varykim ją! Nemokėkim valdžiai jokiu mokesčių, nebesirkim algos valdžios pastatytiems pas mus činauninkams. Neikime tarnauti carui karumenėj ir neleiskim savo vaikų. Prisižadėkim daugiau nebegerti degtinės, kad valdžia iš jos nepelnytų. Atsisakykim klausyti policijos, ziemskių ir įsigalėję varykim caro bernus laukan iš Lietuvos.

Paliepkime savo dešimtininkams ir šimtininkams nusikabint blėtes. Prisakykim uždaryti pradines mokyklas, o mokytojams rusams, caro valdžios pastatytiems, paliepkime išvažiuoti. Neikim valsčiaus teisman arba pas ziemskius. Atlikim visus savo reikalus patįs, kaip ir nėsant pas mus vyriausybei. Jei katrą iš mūsų valdžios tarnai norėtų suimti, neišduokime. Tik eikim, vyrai, visi iš vieno. Jau latviai, lenkai, Kankazas, finai, patįs rusai pradėjo griauti dabartinę rėdą. Prisdėkime prie jų netrukdami ir tikrai viršų paimsim ant caro valdžios. Metas pradėti.

*Szalin caro valdžia!
Lvi gyvuoja zmoniu valdoma Lietuva!
Lai gyvuoja Vilniaus seimas!
Lai gyvuoja socializmas!*

Centr. Kom. Liet. Social-D. mtu Partijos.

Politiška peržvalga.

Kada Rosijos liberalai besitampo su valdžia apie susaukimą pilno kongreso ir priėmimo šalei konstitucijos, caras įieško kitokių vaistų užgydymui žaizdų savo li-guostam sostui. 22 liepos caras išvažia-vo į Suomijos Išlanką, ant jachtos „Pol-iarnaja Zvezda“, kur atsibastė žuvėdų vandenimis ir Vokietijos kaizeris Vilius. Kaip caras teip ir kaizeris nusivežė gau-

jas savo roduinukų, tarp kurių buvo net Vokietijos kancleris Buelov, ir rodavojo-si du karunuočiai siaubunai, kaip išlai-kyti savo griuvančias valdžias. Apie ką jie rodavijosi, dabar dar pilnai nežinoma. Tą tik mena, jog kaizeris ragino carą greičiau taikintis su Japonija ir imties už savųjų naminių priešų. Kaizeris nuro-dęs, jog socialistų judėjimas kaip Rosi-joje teip ir Vokietijoje labai bujojęs ir suteikiąs „neromą“ dabartinėms val-džioms. Taigi idant atstovėti tą judėji-mą, kaizeris net rodiąs padaryti tarpe Rosijos ir Vokietijos sąryšį. Tas sąryšis, ano kaizerio, vistiek neišvengiamas, nes Prancuzija jau suka Rosijai užpakalį ir vuostosi su Anglija. Palėbavę, pagirtuo-kliaivę monarkai parsibastė kožnas savo keliais. Ką nutarė, parodys tolimesius jų veikimo budas.

Rosijoje revoliucija verda. Odesoje po-umišimų tėbėra uždaryti visi bankai ir birža Veikmenė visai sustojo ir dideli pramoninkai nebeturi noro vėl ją pradė-ti, kadagi diena iš dienos ketina vėla iš-kilti visutini streikai, ypač ant geležin-kelių. Dvarų kumečiai streikuoja ir nei-na rinkti javų. Batume liovėsi darbai prie murijimo miesto vandentraukių; miestas be vandens. Buvo bandyta nu-šaut prokurorą švenč. sinodo Pobiedono-sevą.

DARBININKO KRONIKA.

Krokuvos lietuvių drė „Ruta“, pro-vestuoja „V.L.“ 28-ame num. už pava-dinimą „Rutos“ socializmo priešininke. „V.L.“ redakcija atkirto tam užmetimui tokiu argumentu, kad pasirodo, jog iš ti-kriųjų „Ruta“ yra priešininkė, ir labai ai-ši, darbininkų judėjimo. Kiteip nebu-tų parašiusi savo atsiliepime (žr. „Var-pas“ nr. 1-2 š.m.) šio kio išsitarymo: „mės... šaltai žiūrėsimė į darbus tų bro-lių lietuvių, kurie tautos alkį nori praša-linti svetimojo truso duosnumu, o troški-mą — mėšlais miestiškosios civilizacijos, paremtos ant žandarmo — socializmo.“ „V-bė L.“ teisingai parašė, užtėmėjusi tą nešvankų sakinį. Gana lošti mūsų laikraščiams politikas salioninių Alfonsų ir Gastonų. Veidmainiavimų dienos pralinko, parodė, kiek blėdies atnešė mūsų žmonėm darbininkam. Gerbsime šiadien-tą, kas daiktus pavadina tikruoju var-du, nežiurėdamas ar kas jį už tą glosto ar drebia purvai.

¶ Girdėtis, jog Maskolijos ministeris švietimo ešąs sumanęs įkurti viename iš Lietuvos miestų universitetą.

— „Vilniaus Žinios“ (nr. 155), teleg-rame iš Peterburgo rašo, kad visi Masko-lijoje sumišimai ešą vaisiumi „kurstyto-

jų“ — socialdemokratų ir „bundistų“. Aprašo, kaip Lodzės sumišimuose, birz. 7-10, buvę išmušta žmonių apie 200, ir užbaigia šiokia išvada: „Dabar jau dau-gumas suprato, kad streikai ir demon-stracijos, kuriuos daro socialistai ir bundi-stai, yra visai paikas darbas, ardo pačių darbininkų buvio gerovę (sic!) ir kenkia visos šalies gyventojams.“ — Ką jųs sa-kysite apie teip gilius supratimus žmonių gyvenimo?... Anot tokio pamokslo, tai Lietuvos žmonėms būtų geriausias gyve-nimas, jeigu jo neardytų socialistai. Bet čia kiekvienas supras, apie kokių „žmo-nių“ gerovę pamokslininkai teip rupina-si. Jie persistato vardan žmonių savę pa-čius ir stebisi, kodėl alkanieji darbinin-kai eina prieš ponus ir valdžias, kada „žmonių“ gurkliai prikimšti net per-daug. Nelabai seniai tos pačios „V.Ž-s“ perspaudino „Žvaigždės“ Patrimpo sapa-liojimus apie socializmą ir pavadino tą „labai įdomum straipsniu.“ Kadagi mėš jau gan gerai žinom Patrimpa, tai beskaitydami tą perspauzdinį „V. Ž-ose“, tikė-jomės rasti gale nuo redakcijos šio kį paaiškinimą. Tečiaus apsigavom. — Bet kam tie paaiškinimai? Juk viskas, kas tik teršia socialistus, mūsų „demok-ratams“ teip įdomu, teip aišku.... Juk socialistai mat ardo sočių tvarką. Už tai jie yra sulyginami beveik su anarkistais. Katalikiški demokratai ir visai jau nebe-gali atskirti socialistų nuo anarkistų. Pav. mūsų „Katalike“ Lapšaus vaikas teikėsi išversti kokio ten „profesorius“ žodžius teip, kad „socializmas, interna-cijonalas, komunizmas ir anarchizmas yra vienas ir tas pats“. — o paskiaus pasakė, kad Prudonas buvęs socialistų. o Hegelis buvęs socializmo įsteigo u Vokietijo-je!... Tai tau mokslinčiai ir „demokra-tai“!

— Szkotijoje pradėjo eiti 1 liepos są-vaitinis laikraštis „Laikas“, kurio ikišiol jau išėjo 3 nn. „L-o“ pakraipa bus — jie-škinyš atgavimo laisvos demokratiškos Lietuvos. Kaip tokios dvasios bendrą širdingai sveikiname.

— Vilniuje 30 balandžio, š.m., įsiku-rė „Sviesos“ bendrovė, prie kurios prisidė-ję lietuviai sutaisė firmą išleidinėjimui lietuviškų raštų. Firmos uždėtojai šie: inž. J. B. rtkevyčius, dr. J. A. Domaševy-čius, inž. V. Sirutavyčius, V. Putvinskis, stud. P. Višinskis ir J. Daumantas. Ikišio-lei „Sz-sa“ išleido šias knygutes: „Szvei-carija ir jos kalnai“ ir „Duona!“ Toliaus rengia išleisti visą seriją gana naudingų raštelių, pvz.: „Visatinas, lygus, betarpi-škas ir slaptas balsavimas“, „Žmogaus tiesos“, „Kaip bulgarai įgijo liuosybę“, „Garibaldi“, „Triusas ir Kapitalas“, „Audėjai“, drama H. Hauptmanc (pir-

„KOVA“

Lietuvių Darbininkų Laikraštis.

„KOVA“ iszeina kas pėnryczia.
Kaštuoja ant metų \$2.00
ant pusės metų —\$1.00
ant 3 mėnesių —50 c.
Europon—\$2.50.
Visokiuose susinesizmuose turi but adre-
suojava sziaip:

„Kova“
412 Siegel St.,
Philadelphia, Pa.

Apgarsinimai mokas:

Sykas už colį — 50 c.
Mėnuo už colį — \$1.00.
Metai už colį — \$10.00

„KOVA“ The Lithuanian weekly, published every Friday, by J. O. Štirvydas, 412 Siegel Str. Philadelphia, Pa.

Rates of Advertising:

One inch once \$0.50
One inch one month \$1.00
One inch one year \$10.00

Subscription rates:

One year \$2.00
Six months \$1.00
Three months \$0.50

All communications should be addressed to:

„Kova“
412 Siegel Str.,
Philadelphia, Pa.

Entered as second-class matter May 17, 1905,
at the post office at Philadelphia, Pa., under
the Act of Congress of March 3, 1879.

Ko mės reikalaujame:

1. Kolektyviškos savasties visų industrijų esančių rankose bendrovių (trustų) ir draugovių, ir visų viešų apsirupinimų patįs savim.
  2. Demokratiškos priežiūros ant tokių kolektyviškų industrijų ir apsirupinimų.
  3. Sutrumpinimo darbo valandų ir laipsniinio padidinimo algų.
  4. Visuotinės apsaugos darbininkų ir gerbiamo atilsio pasenusiems.
  5. Užtektinumo kiekvienam žmogui darbo.
  6. Mokinti vaikus iki 18 metų. Panaikinti vaikų darbą.
  7. Lygių politikiškų tiesų vyriškiems ir moteriškoms.
- Brolau, jeigu tu geidi, balsuok už socialistų partiją.

miaus visur draudžiama valdžių statyt ant scenos, ir t.t. — „Szwiecos“ kelias veikimo yra labai pagirtinas. Ji visų pirmu pasirupino tokius veikalus išleisti, kuriuos maskolių cenzura vos tik gali perleisti, ir kuriuos mūsų T.M.D.-ė vadina „greit pergyvenamais paškviliais“.

— Kauno tvirtynės komendantas išklįjavo ant miesto sienų pagarsinimą, kad uždrausta yra žmonėms vaikščioti buriais ir rinktis į kuopeles. Nepaklusniam — paduos teisman arba išgūs iš miesto. Teipgi prisako nesikišti gyventojams, kada „maištiniukus malšys karumėnė.“ — Mat tironams, nors tvirtynėse sėdint šyla blusos nuo mažiausio žmonių pasipriešinimo, kad net grašina išvaikyti visus Kauno miestėnus.

— Rosijoje leista atspaudinti I-mą tomą Lassalio raštų, kurį cenzura pirmiau draudė. (nb. Lassalis yra stambus socialistų teoretikas).

— Sziauliuose neseniai buvę lietuviški vaidinimai ir po to kilę sumišimai. Žmonių minia, išėjusi iš teatro, pradėjusi dainuoti, prisartinusi prie policijos kalėjimo, išlaužusi duris ir paleidusi vieną areštuotąjį. Policija pasislėpusi.

— n. 6 „Darb. B.“ yra paminėta apie vėlesnes kratas, areštus ir bausmes. Rašo, jog Sziauliuose kratė K. Montvydą, Kupiškėje kratė Mateikį (Kuosenų sd.), jieškojo spautuvės ir bombų; Gabriuną (Laukmeniškių sod.), rado šaudyklę. Skapiškėje areštavo dėl demonstracijos Szaltį (arba Szaltenį) ir J. Mažilį (paleido). Anykščiuose areštavo; M. Valiukonį, J. Baltušką (abu iš Szemeniškių), J. Baltroną (iš Jurzdino), J. Baltušką (ant-
rą kart). Vilniuje 5 geg. s.s. areštuotas Vytautas Didžiulis, Vilniaus junkierių mokyklos mokyns. Kratat nerasta nieko. Kaltina dėl „pamokslų“ sakymo per demonstraciją Kurkliuose 23 bal.

— 29 n. „Zgodos“ perspaudinta straipsnelis iš „Nowa Reforma“, p.t. „Tautiškas judėjimas Lietuvoje“, kuriame pasirodo, kaip lenkai tautininkai dar po senam moka keptį melagių blynus. Ten autorius džiaugias iš caro ukazo, kuris nušlavė kelią Lietuvos polionizacijai, lenkiškoms iškaišoms, lenkiškiems apgarsinimams ir kitokiems klestėjimams lenkų tautiškos kultūros, o liusta, jog atgija lietuvių tautiška sąmonė. Pranašauja, jog Vilnius greit taps grynai lenkišku židiniu ir meluoja, jog Lietuvoj nėra jokios politiškos partijos, išimant „Vilniaus lenkų jaunumėnė, kuri stovinti už Lietuvos nepriklausomybę.“ ir. . . „vis atsižvelgianti Varšavos linkon.“ — Biedni mūsų lietuviai „demokratai!“ Jų niekaip negali Vilniuje surasti lenkų jaunumėnė, nors ten jau išeina liet. dienraštis.

— Philadelphiajyje T. Astramskis pradėjo nuo 21 liepos išleisti „Pleperį“. Tai bus mėnesinis juokų laikraštis. Tikimės, jog p. A. pataikys įkvėpti į „Pleperį“ dvasią, kuri vietoje migdymo bus brolių dvasiškai, kaip kad daro „juokdarė“ „Saulė“, prisidės prie jų išbudinimo.

¶ Tuli mūsų laikraščiai talpina serijas straipsnių apie anglekasių uniją, kurios redaguoja šios unijos prez. Mičel. „Straipsniai“ yra pilnai priešvinkę vertelgyste ir nuilininimu vargšams akių. Skatina tik rašytis į uniją, o tėvų vaikai, girdi, taps advokatais, daktarais, su daliai įtaisytais „offisais“. — Kas jau bent nežino, ka p nelaimingų anglekasių vaikai tampa tokiais ponais! Kad prisigėrę dulkių miršta vaikai nuo džiovos, nesulaukę 15-kos metų, tai p. Mičel apie tą tyli. Bet už tai kiekvienas nespangas anglekasy- tą žino ir toms muilo puslėlėms neįtikės. Pakol unijos višinininkai nedaleis savo sąnariams rinkti gerus žmones į valdininkus, patol unijos pasiliks mirusia litara. Jeigu unija kartais ir norėtų užimti pagerinimu savo sąnarių padėjimo, tai jai prikiša prie kaktos šaudyklės vamzdį. Prieš tą sudrinba visoki Mičeliai. — Ir tie viršui minėti „straipsniai“ vertėtų arba liautis juos mūsų laikraščiam talpinti, arba bent įdėti į tokią vietą, kur yra ir visos tam panašios reklamos.

¶ „Vienybė“ išleido D-ro J. Szliupo 1-ąjį tomą veikalo „Lietuvių Tauta senovėje ir šiandien.“ Tai yra gana storkas tomas — nuo 462 psl. — Sziądieninė ir ateinantiji gentkartis bus autoriui to triuso labai dėkingos, nes mūsų kalboje dar pirmas yra bandymas sutraukti į istoriją visus seniausius padavimus, mythus; teip jau pasakas, dainas ir kitokius aprašymus apie mūsų prosenelių papročius ir budą. Prieš to Dr. Szliupas, panašiai Strykovskiui, nužengė tyrinėjimuose istorijos į žilą senovę. Tie tyrinėjimai gal laikui bėgant prigėlbės atidengti dar gausnius istorikams šaltinius. — Veikalo bus dar du tokipat tomai ir spauzdisis „Vienybėje“, kaip ir šis.

— L.S.D.P.-ja neseniai pranešė Amerikos lietuviams per laikraščius [žr. „V.L.“ 26 n], kad revoliucijai renkamas aukas ir tas pavedamas sunaudojimui po priežiūra minėtos partijos, reikia perduoti tiesiog Amerikos liet. rev. komitetui. Atkreipiamė atydą aukotojų, kad siunčiant šiam reikalui aukas „Kovos“ redakcijon, ši paskutinė neapsiima jų kitur siuntinėti, nuošaliai A.L.R. Sz. K. Re dackija vėliai siuntinėjimų lėšas sunaudoti kam geresniam, o ne lobinimui kompanijų. Ir karštai pataria viengėniam aukojimuose stoti su visais ant vieno ke-

Donkietolai

— Drg. J. Sz. praso pranešiti rev. Komite viešą susirinkimą, svetainėje į Brooklyn, N.Y kviečia atsilaimius dēlei iškimos tojo komitė ir pavienius kas rinkimui u susirinkimui. — Chicagos šio: „praėjusi kime buvo įne pinigai surinkti derlandijon, t jos reikalų. V je“ įnešimą l taigi ir mės m tarimą jamjart ¶ Partijos papildome. A vome pripirkti po straipsnių. gomis bus įtai pirkimo žodis šmočiukų po nuleiskite tad do, kada iškel kite kad visas tai lekia prie jo! Organizuo dinkime senas čiau už mus p bar nerasi nė čio, kur nebut ant socializm kas“ aeriassi nų kartais net su anarchistai Tesiliaurojoi! ¶ Drg. Mo simė mus re mam siutu ir tas 10 c. Dra reikalauiti. Te mo propagand atsidade.

A (Gaida, ka) Auš Darbininkam a Saul Mė jai seniai) Puan Pona! gull patai Per Telp per amily Lall Laikas mums e Iš v Kaip iš vieno d Sudi Mollo scotas su

lio.

— Drg. J. Szukys, iš Brooklyno, mums prašo pranešti per „Kovą“, kad tęnykštis rev. Komitetas ketina laikyti didelę viešą susirinkimą 30 liepą, 2-ąją po pietų, svetainėje p. Draugelio, 73 Grand st. Brooklynu, N.Y., ant kurio komitetas kviečia atsilankyti visus tęnykščius lietuvius dėlei išklausymo apyskaitų darbavimos tojo komiteto; teipgi prašo draugusių ir pavienių, kurie buvo paėmę blankas rinkimri aukų, jas priduoti tą dieną susirinkimui.

— Chicago 22-ra kuopa L.S.P.A. rašo:— „praėjusiam mūsų kuopos susirinkime buvo įnešta ir nutarta velyti, kad pinigai surinkti siuntimui delegato Nederlandijon, butų apversti ant revoliucijos reikalų. Vėliaus patėmijom „Kovoje“ įnešimą 19-tos kuopos biskį kitokį, taigi ir mės meldžiame priimti mūsų pritarimą jamjam. — Sekr. V. Makaveckas.“

Partijos spaustuvę vis laipsniškai papildome. Apart smulkių raidžių, gavome pripirkti litarų kreivų, parašams po straipsnių. — Draugai! Jūsų pastangomis bus įtaisyta laisva spaustuvė! Išpirkimo žodis plauks iš-po jos alvinių šmočiukų po visą Ameriką ir kitur. Nuleiskite tad rankų! Nepadėkime kardo, kada iškeltas karės papartis! Atminkite kad visas sviatas neišpasakytai greitai lekia prie socializmo. Nelikime nuo jo! Organizuokime naujas kuopas ir didinkime senas. Socializmo priešai greičiau už mus pamatė jo augį ir tatai dabar nerasi nė vieno atzagareivių laikraščio, kur nebūtų tēplojama visoki niekai ant socializmo. „Žvaigždė“ ir „Katalikas“ neriasi iš kailio. Klausant jų žaunų kartais net juokai ima — sulygina mus su anarchistais ir maišo su savo purvais. Tesibiaurioji! Mės einame.

Dr. Moteunas iš Baltimorės prišuntė mūs redakcijon tikiētų laimėjimam siutuī ir knygoms. Prekiuoja tikiētas 10 c. Draugai, pasiskubinkite jų pareikalauti. Tai vis bus pašalpai socializmo propagandos, kuriai mės visi esame atsidavę.

Aušra aušt!

(Gaida, kaip Strazedelio „Pasvydo“)

Aušra aušt, aušra aušt,—
Darbininkam aušra aušt,— Didimenei ragai lažt.
Saulė tek, saulė tek,—
Mės jau seniai prie darbo,— Rankos, kojos pavargo.
Pusryčiuos, pusryčiuos,—
Pona! guli pataluos,— Mės papildę prakautuos.
Per amžliū, per amžliū,—
Teip per amžliū kentėjom;— Kokį pelną tūrėjom?
Laikas mums, laikas mums,—
Laikas mums susiprast,— Vargo žuknis tas atrast.
Iš vieno! iš vieno!
Kaip iš vieno darysme,— Skėrdūn nusikratysme.
Sudužtas, sulaužtas,—
Molio soetas sudužtas,— Valdžliū sprandas nulažtas.

M. S.

JEAN JACQUES ELISEE RECLUS (1830—1905)

„Visur aš esmi buvęs namie — savoį šalyje, pas žmones, savus brolius... Ar gi verta vienas kito neapkęsti ant šito skritulio, teip greitai besisukančio, tos dulkelės viduryje begalių!“ Teip rašo Rēclus 19-tame tome visam civilizuotamjam svietai pažįstamo iš visų geriaus veikalo „Nouvelle geographe universelle“.

Neabejotnai Elisee Rēclus pirma visoko buvo žmogmyliu ir optimistu. Jis mylėjo žmones kaip savus brolius, nedraugu buvo visų prietarų ir lukuriavo palaimingos ateities, kur šviesa apglėbs viską ir kur žmonės taps atvalninti nuo jungo tiksls ir priespaudos. Už tai bijografiškai teisingai jį vadina „mokintu svajotoju“, „rusėiu mokslinčiumi, pasišventusiu dėl žmonijos.“ Vienok jie begėdiškai elgiasi, kada mėgina užtylėti apie revoliucijonierinį jo palinkimą.

Teipgi jis nėra vienų vienas iš anų kiltų geografų, kurie užsiiminėjo politika tiktai „dėl atsiputėjimo“. Per visą savo gyvenimą jis kovojo eilėje revoliucijonistų, ir dėl jo išliuosavimas žmonijos buvo teip pat rusėiū gyvatos triusu, kaip studijos žemių ir tautų, ir jis savo patyrimais stengėsi svietai atrodyti, ant kaip neišmintingų pamatų rymo sąlygos gyvenimo „civilizuotosios“ žmonijos. Jis su ne mazesne uolybe atsidavęs buvo revoliucijos agitacijai, kaip kad tyrinėjo ir lukšteno geografiją.

Jis buvo gimęs 15 kovo 1830 m. kaimelyje Sainte Foy-la-Grande, Girondėje. Jo tėvas buvo protestonų pastoriumi. Prasimokinę pietinėje Francuzijoje, jis traukė universitetan į Berlyną pasišvęstų geografijos studijoms. Bebudamas Berlyne jis prisisavino radikalikaškas idėjas audrų gadynės 1848 m. ir dalyvavo revoliucijiniame judėjime Francuzijoje. Reakcijai laimėjus 1851 m., jam prisiėjo bėgti, ir jis kreipėsi į Angliją. Potam jis apkeiliavo Airiją, Szkotiją, Suvienytas Valstias Amerikos, centrališkąją Ameriką ir Kolumbiją per 5 metus; paskiaus sugižo Paryžiun, ir savo kelionės patyrimus surašė moksliškon knygon. Kaip pirma, teip ir dabar su tuomi pačiu karščiu jis tyrinėjo sociališkus ir politiškus klausimus savo laikmečio. Jis buvo vienas iš pirmųjų, kurie stropiai agitavojo dėlei Lincolno ir kurstė amerikiečius kariauti už išgriovimą vergijos: jam gulėjo ant širdies sulyginimas tiesose juodųjų gyventojų, negrų.

1870 m. mės randame Reclij tautiškoje gardijoje Paryžiaus, kur jis stengėsi su pagelba oriūės valtelės pranešti svietai apie tai, kas darėsi apgultame mieste.

18 d. kovo 1871 m. jis apskelbė prieš Versailės valdžią manifestą, kuriame išreiškė principus tarptautiškojo darbininkų susivienijimo, prie kurio jis prigulėjo kaip sąnarys. Kad iškako apžvalgyti neprietelių pozicijas ant plynių Chatillon'o, jis tapė 5 d. balandžio suimtas. Išsėdėjęs Bresto kalėjime 7 mėnesius, lapkrietyje tų pačių metų jis tapė apsudytas ant išgujimo į Kaledoniją. Tik mokytamjam svietai už jį kaištai užsistojant, pasisekė tą nuosprendinį atmainyti, ir 4 d. sausio 1872 m. jis tapė išbaunitas užrubežin. Tad su nesutardmytu karštumu Szevicarijote jis pasišventė geografiškoms ir sociališkomis studijoms. Potam vėl keletą metų pergyvenęs Paryžiuje, 1892 m. jis tapė pakviestas ant profesoriaus prie universiteto Brukselėje, bet jau 1893 m. jis neteko tos vietos dėlei aškaus užstojimo už revoliuciją. Nors vyriausybė rustavo, studentai, išmokę guodoti savo mokytoją, įsteigė potam laisvą universitetą, ir tokiu budu nušnyptė nosį didžturčiam ir valdžiai.

Dabar mėginsime susekti bėgį išsiplėtojimo jo nuomonių, ir tatai atsieksime peržvelgdami kitokius atsitikimus.

Rēclus buvo labai susidrauginęs su Bakuninu. Kada kongrese „lygos laisvės ir taikos“ Berne, rugs. 1868 m., Bakunin išplėtojo savo socialistišką programą ir pataravo susiderinti su „Internacijonalu“, iš 110 sąnarių vos 30 tepriėmė programą; tarpe tų buvo ir broliai Rēclus. Tame pačiame mete Bakunin, broliai Rēclus, Finelli, Žukovskis, Richard ir kiti delegatai, kurie buvo balsavę už programą Berne, įsteigė Genevoje „Alliance de la Democratie Socialiste“ su principais, likstančiais prie anarchizmo. Sztai jie: 1) Aliansas apsiskelbia esąs atėjistišku; jis reikalauja, kad moterystė taptų panaikiinta kaip politiška, religiška, juridiška ir miestelėniška įrėdnė. 2) Pirm visoko reikalauja... panai kinimo kliasų, o politiškos, ekonomiškos ir sociališkos lygybės ypatų abiejų lyčių. 3) Visiem vaikam, abiejų lyčių reikalauja lygybės įrankių auklėjimo. 4) Kaip priešginos kožnam despotizmui jie atmeta šalin jeib kokias politiškas derybas, jeigu nebus patikrintas viršijimas darbininkų ant kapitalistų. 5) Pripažįsta, kad visos valstijos susigers į visutiną uniją laisvų asociacijų, teip ukiškų kaip pramoniškų. 6) Kadangi sociališkas klausimas tegali tapti išgvildentas tiktai ant papėdės solidariskumo darbininkų visų žmonių, aliansas atmeta šalin kožną ant patrijotizmo pagrindu remiamą politiką.

7) Reikalauja visutinas asociacijos visų vietinių asociacijų per pilningą laisvę. Veikiai 1876 m. kongresui esant Lau-

sanuėje, Francuzijos anarchistai atsakė nuo visų partijų. Paryžiaus komuna tapė apskelbta kaip sistema autoriteto, ir todėl netinkanti anarchistiškai idėjai. Dar akyvesnis buvo Freiburgo kongresas 1878 m., kur Elisė Réclus pastatė šitus klausimus, ant kurių jis pats vėliaus parašė atsakymus: 1) Kodėl mes esame revoliucionistais? 2) Kodėl mes esame anarchistais? 3) Kodėl kolektyvistais? Anot Réclaus „mes esame revoliucionistais dėlto, kad mes reikalaujame teisos. Jokia labyneiga ne tapė laimėta tykiu išsiplėtojimu, visumet jų pagaminoma revoliucija. Mes esame anarchistai, ir kaip tokie nepripažįstame jokių ponų. Tikrai liuosybėje tetvyle morališkumas. Mes esame tarptautiškas kolektyvistais, kadangi matome, jog nėra galima busena be sociališko susikuoopinimo.“

Szitoms nuomonėms Réclaus pritarė kongresas, ir 1880 m. Szveicarijos anarchistų kongresas pamainė ant anarchistiško komunizmo, su šitokiais išvedžiojimais: 1) Socijališki turtai turi būti bendra savastimi. 2) Valstija jeib kokioje formoje turėtų panaikinta tapti. 3) Teorētiskas pamokymas turėtų drauge eiti su revoliucijiniu veiklumu. 4) Visatina balsavimo tiesa esti atmetina kaip netikęs įrankis pasiekimui mierių.

Rašydamas bijografiją Réclaus, p. Zenkeris stengiasi išskirti jį iš draugystės „dinamitarų“. Žinoma, Réclus, kaip ir kiti, nebutų prisiėmęs tokio vadinimo, nes jis nepaaiškina nė jo pastangų nė jo jieškinių. Tačiau, 1879 m. kongrese, laikytame Choux-de-Fonds, Kropotkin atvirai stojo už „propagandą veikimo“, ir nėra girdėta, kad Réclus būtų perkunavęs prieš revoliucijinius pasiryžimus atskirų ypatų. Žinoma, jis galėjo gailistauti, kad tokie darbai turėjo atliekami būti, kad provokacija iš pusės įnirtelių policijoje, ministerijoje ar valstijos exekutyvoje sukeldina atkerštą tarpe engiamųjų; jam galėjo skaudu būti, jeigu vardan švento jam dalyko asabiški motyvai atsikeršijime linojo; bet tokį liudėjimą ir skausmą atjaučia koznas, ir kas priveilytų ar pagirtų asabišką tiktai atkerštą! Be abejonės Réclus kokerėjosi žmogžudyste, ką liudyja jo švelnumas apsiėjime ir jo padorios mintis. Tačiau kada teip iškeroję buvo jame meilė žmonių, pasišventimas žmonių gerovei, tai tuomi nemažiaus jame liepsnojo neapykanta pripaudėjų žmonijos, žmogžudiškų įstaigų, melagingų ir pasalių prietarų, kurie trukdo išsiplėtojimui ypatos, bei tolygių „pamokymų“ kunigijos ar kapitalizmo. Tai paaiškina, kad Réclus ir Bakunin, nors skyrėsi pagal savo pobūdį, tačiau sutinka savose pastangose ir spendžiasi prie

vienokio augšto mierio – beje prieišliuosavimo žemės nuo despotizmo, prietarų ir vargo. Juk Réclus drauge su Cafiero 1882 m. Genevoje išspaudino Bakunino „Dievas ir Valstija“, kuris raštas likęs buvo rankraštyje.

Ištikimas saviems principams, Réclus netik kovojo Francuzijoje dėlei varguolių labo, bet teippat ir dėlei labo prispautųjų Maskolijoje ir Išpanijoje. Kada reikėjo paryžėnų atydą nukreipti ant Maskolijos kankintinių, Réclus buvo pirmas ar pliauskimas atitaisyti ar sužadinti žingeidumą.

Kaip Réclus buvo atsidavęs gerovei prispautųjų visų šalių, teip prispautiesiems turėtų paveizdą amžinai omenyje laikyti ir trauktiesi iš visų spēkų, kad nusikratyti nuo siurbikų. Amerikonai pagrimzdę dumblynan glemžimo pinigų, mėgino savu budu atlyginti užtarytojui Lincolino ir abolicionistų. Amerikonų pasiuatinys pasiulė jam žymią sumą pinigų kaip ženklą dėkingumo, ir galima numanyti, kaip nustebeš jis turėjo atsitraukti, kada vargingai begyvenantis mokslininkas su pasibiaurėjimu tą dovaną atstumė nuo savęs.

Iš jo geografiškų veikalų žmonėms geriausiai patiko „Žemė“, o Anglijoje net labai populiarišku pastojo.

Jis jautėsi labai laimingu, turėdamas artimus giminaičius su tokiomis, kaip jis pats, mintimis. Jo brolis Eli buvo karštas kovotojas už laisvę; jo pati buvo pirma iškakusi į deportaciją, potam išėjo į išgūjimą, kur ji, karštai jo mylima, veikia išplėsta jam tapė per gilting. Jo brolevaikiai teipgi vėikė labai evoliucijos ir revoliucijos žmonijos. Jiems, teipat kaip ir Réclui, tai buvo ne tušti žodžiai.

„Paviršinė forma draugijos turi mainytiesi pagal energiją, š vidišaus gemančių“, sako Elisė Réclus rašte „Evoliucija ir Revoliucija“, „jokia istoriška buitis nėra geriausiai atrodyta kaip šitoji.... Sultis padaro medį ir duoda jam žiedus ir lapus; kraujas padaro žmogų; mintis (idėjos) sutaiso draugiją“... „Ar mums negelbsti pasiplatinimas išauklėjimo.... kelionėje tolyneigos prie lygybės? Jeigu pamokymas pasiliktu suspraustas vienatiniai mokyklose tai dar vyriausybės galėtų tikėtiesi, jog retėžiais sukaučiusios palaikys mintis žmonijos; vienok plačiausiomis žiniomis gėrimėsi ne visumet iš mokyklos... Sumonė gamtojė ir veikalai žmonijos ir praktiškas gyvenimas esti tomis augštomis mokyklomis, kur tikrasai išauklėjimas šiagadyniškos draugijos įgijamas esti“....

„...Pradinė mokykla nėra... visu kuo mi; nepakanka žvilgterti į plotus moks-

lo... Todėl socijalistiškai evoliucijai yra reikalingu, idant mokykla taptų visiem patenkančia įstaiga... Tai yra teisybė, kuri tolydžiai padaro dalį visatinos tėvonijos.

„Tas pats reikia pasakyti apie visus didelius laimėjimus, labiausiai doroje ir politiškoje ekonomijoje... Gyvenimo pamokinti, darbininkai supranta tulus ekonomiškus įstatymus geriau negu profesionališką ekonomiją. Ar rastum nors vieną darbininką, kurs tuomsyk stovi akyvaizdoje klausimo apie autdėjimą mokescių, o kuris nežinotų, kad visos mokescių galų gale ant pečių varguolių nuapuola?..

„Ką reikia daryti, kad atpildyti dingstančią religiją? Mokinti ekonomistai“ ir kiti įvesdinę yra mokslan „atkaklių tvirtinimą, buk turtas ir gerovė visumet esą alga darbo“... „Bet jeigu yra teisybė, kad mintis solidarizmo platinasi, kad užkariavimai mokslo persismerkia iki žemiausiam sluogsniui; jeigu teip yra, kad teisybė tampa labu visų, kad evoliucija linkon teisingumo spendžiasi, ar gi darbininkai... nepasinaudos iš savo spēkos surengimui revoliucijos dėl pasikakinimo visiem?.... „Tatai bus išganymas, ir nėra kito.... Jeigu kapitalas pergalės, tad bus gana laiko apverkti a ksinų laikmetį... Tad žmoniškumas bus pasiliovęs begyvuojas... Nors mus apšaukia piktadėjais, – mes reikalaujame visiem, kurie gema, duonos, laisvės ir gyvenigos.“

Apyskaitos finansų Amerikos Liet. Revol. Sušelp. Komiteto.*)

J. Šeštakas, Meadville, Pa. 50c.—Per J. S. Prusallit, Waterbury, Ct., 55.47.—Per M. Padolski, Wilkes Barre, Pa. 525.—D.L. K. Gedimino d-štė, Meriden, Ct. 6.43.—Newark, N.J. (sustrinkime) 6.38.—Per J. Naujoka, Brooklyn, N.Y. 62.26.—J. J. Razoka, Collinsville, Ill. 2.50.—„Liet. M. D-štė“ liekanų 16.67.—Nuo XX Seimo S.L.A. 10.71.—Per M. Urboną, Yonkers, N.Y. 20.14.—Per atrališ. Kuopa. Union City, Ct. 10.00.—LSPA. Kuopos Baltimore, Md. surinkta 65.47.—M. Rosenberg, Philadelphia, Pa. 1.00.—Liet. Laisvės Kliubas, Philadelphia, Pa. 10.00.—Rev. Kuopa New Haven, Ct. 13.31.—Liet. Polit. Kliubas, Naugatuck, Ct. 5.00.—Palangos Juzės Dr-ė, Newark, N. J. 5.00.—Vestuvėse A. Duglio, Cambridge, Mass. 2.95.—Pittsburgo LSPA. Kuopa 5.30.—D. Kairys, Philadelphia, Pa. 1.00.—SLL. Kuopa New Britain, Ct. 1.00.—Riverton, Ill. 2.20.—Krikščynose Žebrauskų, Riverton, Ill. 2.40.—M. Kalvaitis, Westville, Ill. 1.35.—Krikščynose Nemonų Aldonos, New Britain, Ct. 2.15.—Per J. S. Prusallit, Waterbury, Ct. 1.25.—Worcester, Mass. 17.00.—F. Maculevicius ir J. Garsva, So. Bethlehem, Pa. 2.00.—Leid, Ill. 8.00.—F. Puidakas, Lewiston, Me. 5.30.—Philad-jos jappniment: A. Geležiniai 5.00; A. Baravykas 5.00; O. Pasakarnaitė 1.00; A. Kvederis 1.00; viso 12.00.—Per J. Juozapaitį, Forest City, Pa. 5.50.—Per A. Vokietaitį, Torrington, Ct., 2.10.—Vestuvėse J. Skreiliso Johnston City, Ill. 8.05.—J. Smulda 25c., V. Skinkis 1.00, Norris, Ill.—Per M. Bendorį Spring Valley, Ill. 15.32.—Per M. Kalašinskienę, surinkta Čicagoje ir Lasalle, Ill. 4.35.—Per Dr. J. K. Ij, Čicago, Ill. 10.00.—Per „Kovos“ Redakciją: Scranton, Pa. Lelevello dr. ir J. Krapovickas, Lewiston, Me. 9.05.—Renton, Wash. per A. Kalvaitį 11.25.

Viso..... 437.76
Išlaidos susirasinėjimams ir tt. 50
Lieka lėdo 427.76

CENTR. ŠELP. REVOL. AM. LIET. KOMITETAS.

(* Aukotojų vardai yra pagarsinti „Lietuvos“ 21 ir 22 sk. Čion yra parodyta abelonis leigos revoliucijos pasilpai aukų, pradėjus nuo 15 geg. lig 22 liepos šių metų.

Aukos re
Chicago, Ill.: Giri
Evans, Domjonaitis
Kalinaitis, E. Giri
et. valų aukotojų noro

Kr:
J. B. — „Vilų šv
priešais priduoti taq
P. S. — Neties

APG
Adresai C
Liet

Organizatorius: J
Sekretorius rusine
224 E. Main
Sekretorius turty 5
227 Broadway
Izdininkas — Dr
Philad., — K.
Knyglininkas — K.
Philad., Pa.

KUOPOMS
Sziuomi pi
partijos, kad i
nesines įmoke
trališkan išda
Dr. J. S.
E

ADRESAI
Norėdami įstoti į
dalykus, lytinėms n
šal. krepšininko k
istorų. Čis žem
14 kuopa, V. P. Č
K. P. Kallior, 5
K. A. Bernotas

Prenumer
visus spaud
kia siųsti tie
Naujai są
dejusieje sa
tieje į L.S.
ptis prie cen
rušničio, 224
Cent

NAUJ
Prie „Kovo
krautuvė, kur
gy: socijalist
neip jan kitoki
gale kalboje iš
gauti ir kitos
koje, anglizko
at su knygnys
ma prenumera
tose kalbose,
jan laikraščiai
Draugai, re
Sekancijos
nam lietuviai
Ar socijalistas
Knygūtė reiki
ria misla, bu
bažnyzdų ir til
Adomas M
ir darbai.

Kiekvienam
apie darbus s
lucijos daigų
pamokinimui.

Aukos revoliucijos reikalams.

Chicago, Ill.: Girijotas, Krūmas, Čižauckas, E. Sabauska
Kvederas, Domijonaitienė, po 25c. V. Mickevičius, Lalis, po 1,0;
Kabašinskienė, E. Girijotienė, po 10c. Viso 3.70. [Pinigai pasiū-
sti, sulig aukotojų noro, „Darb. Balso“ redakcijon].

Krasos dėžutė.

J. B. — „Visų Šventė“ tilps. Ačiu už ją ir malonėkite
greičiaus priduoti tąšą.
P. S. — Netiesa. Pasirūpinsime dažinoti.

APGARSINIMAI.**Adresai Centrališkojo Komiteto
Liet. Soc. Par. Am.**

Organizatorius: J. O. Szirvydas, 412 Siegel str.
Philadelphia, Pa.
Sekretorius susisėsimų J. Baltrusaitis
224 E. Main str. Plymouth, Pa.
Sekretorius turtų S. Gribauckas
237 Broadway New York, N. Y.
Išždininkas — Dr. J. Szliupas, 328 Federal str.,
Philad., Pa.
Knygininkas — K. Jonaitis, 1227 Kater str.,
Philad., Pa.

KUOPOMS IR PAVIENIAMS L.S.P.A.

Sziuomi pranešame draugams mūsų
partijos, kad nuog šiol siuntinėtumet mė-
nesines įmokėstis ir aukas išimtiuai cen-
trališkan išdan, ant šio adr-so:

Dr. J. Szliupas, 328 Federal str.,
Philadelphia, Pa.

ADRESAI KUOPU VIRSZININKU.

Norėdami įstoti į LSPA. arba gauti informacijas apie visus
dalykus, lytinčius mūsų partijos ir mūsų apygardoj čsančių mūsų
čiai, kreipkitės kiekvienas prie savo apygardoj čsančių mūsų
atstovų. Čia žemiau paduodame jų adresus:

14 kuopa, V. P. Česna, 731 W. Lexington Str., Baltimore, Md.
6 k. P. Kailiur, 532 Ann Str., Allegheny, Pa.
1 k. A. Bernotas, 412 Siegel Str., Philadelphia, Pa.

Prenumeratą, apgarsinimus ir kitus
visus spaudos dalykuose įmokėjimus rei-
kia siųsti tiesiai „Kovos“ redakcijon.

Naujai susitvėrę kuopos, teipgi prisi-
dėjusieji sąnariai prie kuopų ir įstojan-
tieji į L.S.P.A. pavieniai, teiksītės kreip-
tis prie centr. sekr. susisėsimų — J. Balt-
rušaičio, 224 E. Main st., Plymouth, Pa.

Centrališkas Kom. L.S.P.A.**NAUJA KNYGU KRAUTUVE.**

Prie „Kovos“ redakcijos tapė atidaryta nauja
krautuvė, kur galima gauti visokios įtalpos kny-
gų: socialistszkų, moksliszkų, beletristikos ir
szejp jau kitokių, kokios tik kada yra lietuvisz-
koje kalboje iszėję. Apart lietuviszkų, galima
gauti ir kitose kalbose, k.t. rusiszkoje, lenkisz-
koje, angliszkoje ir kit. Komisija ir tarpiniky-
stė su knygynais visose dalise pasaulio. Priima-
ma prenumerata ant lietuviszkų, rusiszkų ir ki-
tose kalbose, kaip socialistszkų teip ir szejp
jau laikraszczių.

Draugai, remkite savo partijos knygincyzią.
Sekanczios knygos yra linkėjamos kiekvie-
nam lietuviui darbininkui perskaityti:

Ar socialistas gali buti kataliku? 10 c.
Knygutė reikalinga perskaityti kiekvienam, ku-
ris mishna, buk socialistai čsa girovėjais dangų,
bažnyzczių ir tikybų

Adomas Mickevyczia. Jo gyvenimas, rasztai
ir darbai. 15 c.

Kiekvienas darbininkas privalo perskaityti
apie darbus szio mūsų sątau tieczio, sėjiko revo-
lucijos daigų Lietuvoje ir Lenkijoje. Ras daug
pamokinimų.

LAPELIAI SOCIALIZMO PROPAGANDAI.

Turtas ir darbas; 1-3 ct. 25-50 ct.
Nelaisviai ir elgetos; 1-3 ct. 25-50 ct.
Pasimokinimas nuo asilų 1-3 ct.; 25-50 ct.
Kas yra socializmas; 100 — 10 ct.,
Kapitalistų bankietas; 100 — 10 ct.,
Broliai darbininkai ir darbininkės; 1-5 c. 6-25
Gaunama „Kovos“ redakcijoje.

Teiksis visos kuopos priduoti adresus savo
organizatorių, arba bent sekretorių, kurie butų
galima patalpinti į „Kovą“

„LIETUVA“

Sąvaitinis laikraštis, išcina kas petny-
čia Chicago, Ill. Prenumerata Sv. Val-
stijose, Kanadoje ir Mexike

ant metų \$ 2.00.

ant pusės metų \$ 1.00

Europoje ir kitose viešpatystese:

ant metų \$ 3.00;

ant pusės metų \$ 1.50.

„Lietuvos“ Redakcijoje galima gauti vi-
sokių lietuviszkų ir lenkiškų knygų; čia
yra didžiausia lietuviszka knygincyčia viso-
je Amerikoje. Teipgi „Lietuvos“ Redak-
cija parduoda šipkortes ant geriausių ir
greičiausių laivų ir siunčia pinigus į vis-
sas dalis svieta geriau ir greičiau kaip vi-
si kiti. Su visais reikalais adresuokite
teip:

A. Olševskis,
924 33-rd str. Chicago, Ill.

CARIŠKA MYLISTA!

Dvygalvė Maskolijos hydra, papras-
tai caru vadinama, davė žmonėms išskir-
riant žydus, „Liuosybę tikėjimo“. Kas
norėtų įgauti tikrą išmanymą, ką ta my-
lista reiškia, lai skaito knygą „KANKIN-
TOJAI IR KANKINTINIAI už MOKSLA“ para-
šytą kun. V. Dembskio; nes mėginti sutai-
kinti tuodu žodžiu, biauresniu butų juo-
ku, negu kalbėti apie verdantį ledą, ar-
ba užšalusią liepsną. Knygą (190 pusl.)
galima gauti tik pas autorių: Rev. Vl.
Dembskis, 328 Federal str. Philad. Pa.
Preke \$ 1.00.

„VIENYBE LIETUVININKU“

Išleidžiamas nuo 1886 metų, kas sere-
da. Paduoda svarbes ir akyvas žines iš
Amerikos, Lietuvos ir viso pasviečio.

Norėdami dasiznoti apie dabartinį
padėjimą Lietuvoj užsirašykite „V-bė“

Kaštuoja ant metų \$ 2.00.

J.J. Paukštis.

224 E. Main str. Plymouth, Pa.

„KOVA“ galima gauti pirkt kas subatą, pavieniais nu-
meriais po 5 c., pas šiuos mūsų atstovus ir platintojus rasztų:

A. Siderevičius, 569 Hamilton str. CLEVELAND, O.

A. Žvinakevičius, 40 E. Center str. SHENANDOAH, PA.

B. Vokietaitis, Box 672, SHELTON, CONN.

Ilgaudas, 3108 So. Halsted str. Chicago, Ill.

J. Petrikys, 1514 Ross Ave. Scranton, Pa.

A. Stonelis, 24 West str. Newark, N. J.

M. J. Motėnas, 225 W. Pratt Str. BALTIMORE, MD.

M. Padolskis, 24 N. Empire Str. WILKES BARRE, PA.

E. Froomes, 73 Grand Str., Sta. W — BROOKLYN, N. Y.

P. Kailius 532 Ann Str., ALLEGHENY, PA.

M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd Str. PHILADELPHIA, PA.

J. Miliauckas, 1702 Wharton Str., S.S. PITTSBURG, PA.

TEMYKITE!

Šiuomi pranešu lietuviszka visfimenel, kad mano aptiekoje
laiko offisą

DR. A. L. GRAICZUNAS

DR. M. P. KASSAKAUCKAS

kurie daktarai yra nuo seniai pagarsėję, kaip geriausi ir pa-
sekmingiausi gydytojai ir gali būt matyti asabiškai mano
aptiekoje, arba pašaukti į namus per telefoną kožnam laike.
Teipgi duodu žinią, jog mano aptieka yra didelai aprūpintą
visokioms gyduolėmis ir reikalingais daigtais kaip importuo-
tuotais iš užmarės teip ir šio amerikonsko krajaus.
RECEPTAI DAKTARŲ yra išpildomi su didžiausia atyda
ir už pigiausią prekę.

J. LESZCZINSKIO APTIEKA,

3315 So. Morgan St., Chicago, Ill.
Telephone Yarr's 709

Visus kitus daktarus, kokius kas reikalaus, pašauksim per
telefoną [10-13]

AR KRAUSTAISI KUR? eik pas

J. Jakszti

Jis tau perkraustys nors krasztan svieta,
perveža forneczius, parduoda malkas; priima
apsteliavimus žodžiu ar rasztu. Gyvena:

1331 So. Front Str., Philad. Pa.

PIRMOJI LIETUVISZKA

Mėsinyczia ir Grosernia.

S. ARBASZAUSKAS

1229 So. Second Str., Philad. Pa.

Keystone Teleph. Main 46-84 D.

Užlaiko kasdien sviezią mėšą, kiauliena, ver-
szieną, jautieną, avinczieną, kumpiai svieži uier-
kyti, visokios deszros; teipgi užlaikau „miltuv-
krų, kavą, arbatą, surj, silkes ir viską, kas tik yra
reikalinga žmogui dėl maisto, ir viskas pigiau,
negu kur kitur.

Padekavone.

Poni Marė Szczerbieka, po n. 109 Kenilworth
gat., sziuomi vieszai acziuoja Drui P. ROVNO, už
iszgydima, nuo labai pavojingos ligos (Peritoni-
tis), kurią profesoriai ir kiti daktarai lėmė jau ne-
iszgydoma. Todėl patariu visiems gentainiams
kreiptis pas

DRĄ PHIL. ROVNO,

423 Pine gatvė, Ph lad., Pa.

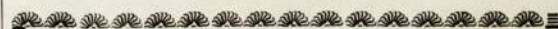
VIENATINIS LIETUVISZKAS SALIUNAS
CAMDEN'E, N. J.

JULIUS GALMIN

Visoki skanzs svieži gerimai: alus degtinė, vy-
nas, likieriai; puikūs cigarai.

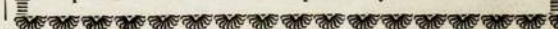
400 Mechanic str., Camden, N. J.

Bell Phone, 868-x E. Phone, 1033-A

Visi broliai lietuviai pas
JONA DAUGŠEVYČE!

Naujai uždėjau SALIUNA, užlaikau gardų alų,
šnapsą ir cigarus pirmos kliauos; teipgi du poll-
tabeliu linksmam prateidimui laiko. Atsilanky-
kit po No. 122 S. Stokton str. BALTIMORE, MD.
priešais Market Clare pabriką.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA LIETUVIŠKA BANKA
Philadelphijoje, Pa.
PARDUODA LAIVAKORTES
ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentura geležinkelio tikietis.

Parduodame geležinkelio tikietis į visus miestus Jungtinių Valstijų.
609 South 3-čia gatvė, Philadelphia, Pa.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ

Freedman & Mesirov.

Kampas 4-tos ir South Str. PHILADELPHIA, Pa.

Užkvičiame visus lietuvius mūsų vientaučius ir draugus apsilankyti ir persiliudyti, kad pas mus yra didžiausia sankrova:

DRAPANŲ, SKRYBELIŲ IR CZEVEKYKŲ

Viskas pagal naujausios mados reikalavimu, geriausi pirkiniai, pigiausios prekės. Prekė visuomet viena.

Prosiname ir taisome drapanas mūsų lankytojams už dyką.

TEMYKITE!

Vienatinė lietuviška Aptieka

P. Rovno,

Kampas 3-čios ir Monroe arba
724 So. 3-rd str. Philadelphia Pa.

Troje aptiekoje viską galima gauti, kaip ir sename krauj: tikras Pain Expeleris, Gumbo, Bobro, pilvo ir anodino lašai; Kinder Balsamas; dielės ir bonkos; visoki kvėpalai, muilai ir visoki kosmetikos daiktai, vietiniai ir iš užsienių; receptai sutaisomi iš geriausių kemiškų padarinių, sulyg daktaro nuorašų. Prie to duodasi kiekvienam nesveikam higieniškos putarinės. Aptieka atvira dieną ir naktį. Visokiais liežuviniais kalbama

Dr. J. Szliupas.

328 Federal Str. Philadelphia, Pa.
Main 47-50-A (Keystone Telephone).

N. CZELEDINAS.

921 S. 2-nd Str. Philadelphia, Pa.

Saliunas

Gardys ir švieži gėrimai; puikus vynas, visokis šnapsas ir likeriai; skanus alutis. Pirmiausia lietuvių užėiga.

GERIAUSIA APTIEKA. ZIONS PHARMACY

S. E. Cor. 3-čios ir Christian St., Philadelphia.

Gryni vaistai, nebrangios prekės ir sauziniszka patarimas visose szakos medicinos. Teipgi mes gelbstime visiems žmonėm įjeszkantiem sveikatos.

TEMYKIT DARBININKAI!

VINCAS NEMURA laiko SALIUNA po
No. 215 S. Sharp str., Baltimore, Md.

Ten rasit geriausių ir gardžiausių gėrimų ir šėip jau visokiam reikale žmogui duoda rodą, nes yra tikras lietuvis ir darbininkas.

PIGI KURPIŲ KRAUTUVĖ. H. Adelston.

725 So Second Str. Philad. Pa.
Visokios, naujausios mados czeverykai, vyrams, moterims ir vaikams. susiszneka lietuviszka. P'igios prekės.

B. RAMANAUSKAS. 938 So. 2-nd; Philad. Tel 65-15 D. Market SALIUNAS.

Čia galima gauti išsigert skaniausių gerimų: šnapsu, vynu, likeriu, šviežio alucezio ir tt. Kvėpanti cigara užkandžiai per dieną ant stalo.

LIETUVIŠKA APTIEKA

Joffe & Wolff.

3-čia ir Bainbridge Str., Philadelphia, Pa.

Prilaikome visuomet krautuvėje grynus vaistus, visokias europėjiskas szaknis; teipgi turime: Severos gyduoles, Groblevskio, Treinerio Kartujų vyną, Pain expellerį, šviežias dielas. — Užkvičiame visus lietuvius lankyti į mūsų sąkrovą. Receptus sutaisome su didžiausia atyda.

E. W. Giles.

APTIEKORIUS ANT KAMPO 2-nd ir FEDERAL
Trinerio Kartusis Vynas 1.00
Severos Balsamas 50
Severos Pilvo Bitersas 1.00
Receptus sutaiso ant visokių kainų dieną ir naktį.

Kolsun Bros.

Main Office 224 Bainbridge Street.

Karietos šermentims, baliams, vestuvėms ir t. t. pribuna bile valandoje

Keystone Telephone
Main 48-42 D.

Priima orderius teipgi: Georg Kolsun 9580. Waters

Shepherd's APTIEKA

N.E. kampas 2 ros ir Dickinson Str., Philadelphia, Pa.

DR. A. L. GRAICZUNAS,

3202 So. Halsted St. cor. 32-nd Street, Chicago, Ill.

Jeigu sergi, n'eik pas svetimtautį daktarą, su kuriuom negali susikalbėti, bet pasitelrauk apie Daktarą A. L. Graičūną. Jeigu negali pats ateiti į Daktaro Offisą, pasisauk į savo namus per telefoną Yards 7399 arba 709 Yards, o jeigu pertoli gyvenini, rašyk laišką su aprašymu savo ligos. Daktaras A. L. Graičūnas gydo visokias ligas be skirtumo—vyrų, moterų ir vaikų, o ypatingai paslaptas ir limpančias ligas. Tai gi ypatingai puolę į panašias ligas, privalo greičiausiai kreiptis pas D-rą A. L. Graičūną, o taps išgydytas. Atsisaukit po šio adresu:—Dr. A. L. GRAICZUNAS, 3202 So. Halsted, Chicago, Ill. (10—13)

Dr. L.A. DIX,

Offisas ir aptieka ant 799 So. 2-nd str.
Kvatiera ant 1640 So. 4-tos.
Daktariškos rodos offise už dyką.

Nr.12.

Kooperat

Kova kliasų

bo darėjų gali

limu galu. Ta

arba labai toli,

masa žmonijos,

gės kad jų išsk

ankščiau surišti

Jie praregės, k

kliasą lėbunų.

kad nugriaut k

riaju mėš daba

operatyvišką (

Ką mėš sup

Tuoį paaškins

blika yra tai t

riuje visi gyve

daromi ne satų

jimui visos žm

nas nedirbanti

darbo kitų. T

riuje nebus kl

darbininkų pe

sa, kurioje vis

riuje žmonių l

bet faktas.

Kodėl mėš

daugybė revoi

tik kruvini ru

griuvėsius so

vėl pamatėm

rankose.

Svajotojai

ateis tokie lai

mas kaip mal

mas yra gyve

kisi, kad kap

susipratimo,

singų privile;

valstijų parer

liškos m-ilės

sako.

Socijalista

dovų ir darb

čius ir daba

ta snekėt dė

daugiau išsi

vienytose V